

звернення останніх до господарського суду за захистом своїх порушених або оспорюваних прав і охоронюваних законом інтересів, тому питання захисту прав суб'єктів підприємницької діяльності в господарському суді на сучасному етапі є особливо актуальним і практично значущим.

Захист прав суб'єктів підприємницької діяльності регулюється і гарантується нормами цивільного і господарського права. Однак законодавча база в окремих спірних питаннях не дає повних відповідей для винесення обґрунтованих законних рішень. Слабкість і недосконалість правового захисту підприємництва, неврегульованість багатьох його аспектів, неузгодженість нормативних актів негативно впливають на ефективність підприємництва в Україні.

Таким чином, можна зробити висновок, що одним з основоположних прав і свобод людини є право на зайняття підприємницькою діяльністю. Держава приділяє значну увагу регулюванню підприємницької діяльності та умовам її здійснення. Це цілком логічно, оскільки підприємництво є рушійною силою економіки, без розвитку якої неможливий розвиток держави в цілому. Але сьогодні, на жаль, багато питань у цьому напрямі потребують коригування та удосконалення. Позитивним є те, що держава не стоїть на місці, а продовжує плідну роботу у цій сфері, оскільки розвиток підприємництва в Україні залежить передусім від створення реальних, повноцінних ринкових умов, що дадуть змогу особам повною мірою реалізовувати своє конституційне право на підприємницьку діяльність та створюватимуть атмосферу підтримки підприємництва як найпоширенішого та найприбутковішого виду діяльності в Україні.

Список використаних джерел:

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України (ВВР) – 1996 – № 30 – Ст. 141
2. Гонтапенко Н. Проблемні аспекти вирішення господарських спорів в Україні / Н. Гонтапенко // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 12 – С. 24–27
3. Ковач А. Право людини на підприємництво / А. Ковач // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 2. – С. 212–214.

Проблеми та перспективи розвитку інституту депутатської етики в Україні з урахуванням досвіду європейських держав

Валькова А.І., студент юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор Федоренко В.Л.

Актуальність даної теми зумовлена тим, що Україна – держава, яка знаходиться на шляху інтеграції у європейське співтовариство і тому має вдосконалити своє внутрішнє законодавство, що стосується регулювання норм етичної поведінки народних депутатів України, особливо в частині відповідальності за їх порушення. Етична поведінка депутатів – необхідна складова справжньої демократизації політичного життя держави, оскільки пов'язана із винятковим статусом депутата, що виявляється у можливостях впливу на формування суспільної ситуації, а, отже, високою мірою відповідальності. Особлива увага на сьогоднішній день загострюється на етичній поведінці народних депутатів, враховуючи майбутні парламентські вибори та підвищений запит до очищення влади, що зумовлює необхідність вдосконалення правового регулювання етичної поведінки народних обранців.

В Україні правове регулювання норм депутатської етики здійснюється згідно із Законами України «Про статус народного депутата України» та «Про правила етичної поведінки», а також Регламентом Верховної Ради України. Проте, відповідне регулювання є поверховим та неефективним, оскільки вказані нормативно – правові акти містять лише декларативні норми, вимоги морально – етичного змісту, сфера дії яких поширюється лише на поведінку депутатів під час пленарних засідань, в той час як вказівки на спеціальний уповноважений орган та порядок притягнення осіб до відповідальності взагалі відсутні. Окрім цього проблематичним аспектом є перелік можливих санкцій, які є слабкими, непереконливими та серед яких взагалі непередбачені фінансові санкції.

Враховуючи вищезазначене, вважаємо за потрібне звернутися до зарубіжного досвіду країн – учасниць Європейського Союзу щодо забезпечення правопорядку в парламенті. Так, наприклад, у Великій Британії за неповагу парламентом можуть бути застосовані такі санкції, як заборона відвідувати палату, накладення штрафу тощо. В разі порушення парламентської дисципліни депутат втрачає право брати участь у засіданнях від 5 днів до невизначеного терміну. При цьому з депутатської заробітної плати відраховується певна сума за увесь термін невідвідування парламенту. У Португалії депутат втрачає свій мандат, якщо він так і не зміг зайняти своє місце в парламенті до його четвертого засідання або якщо він був відсутній чотири пленарних засідання. У Франції найпоширеніша санкція – заборона виступів та заборона виступів із терміновим виключенням зі складу парламенту, яка може означати позбавлення зарплатні протягом двох місяців. Також у Франції існує матеріальне стимулювання участі у голосуванні, тобто, за неучасть у голосуваннях депутати втрачають право на одержання спеціальної грошової надбавки до зарплатні. В Польщі передбачається, що за кожну відсутність на пленарному засіданні без поважних причин розмір заробітної плати депутата зменшується на 10 %, а за відсутність на засіданні комісії – на 5%. В Чехії депутат, що був визнаний винним, повинен вибачитись перед потерпілими. Можуть бути застосовані й такі санкції, як штраф у розмірі місячної зарплатні, позбавлення депутатського мандату. Слушною є норма, що, на нашу думку, має бути імплементована у європейське законодавство, передбачена регламентом верхньої палати парламенту Японії, яка забороняє читати під час засідань книги, газети, або схожі матеріали, що не мають відношення до питання, що обговорюється. Забезпечення реалізації зазначених санкцій відбувається за допомогою функціонування інституту парламентських приставів (можуть бути й інші назви в залежності від держави), який існує у Великій Британії (парламентські пристави), Франції (внутрішня та зовнішня сенатська поліція), Німеччині (спеціальна парламентська поліція) тощо. Основною метою парламентських приставів є недопущення безладу в парламенті, покарання за саботаж діяльності парламенту або неприйняття важливих законів.

Вітчизняна практика складається таким чином, що правове регулювання депутатської етики здійснюється неналежним чином, оскільки норми Регламенту Верховної Ради стосуються лише етичної поведінки депутатів на засіданнях, залишаючи її поза увагою за межами парламенту, а в частині відповідальності встановлюють її лише за вчинення окремих дій (виголошення образливих висловлювань), в той час як вчинення інших взагалі не передбачає будь – якої відповідальності. Загалом, основними питаннями, що першочергово потребують належного правового врегулювання є запровадження

відповідальності народних депутатів за порушення ними обов'язку бути присутніми та брати участь у роботі парламенту, його комітетів та комісій та за відмову присутнього на засіданні парламенту депутата брати участь у голосуванні. Встановлена відповідальність повинна мати фінансовий характер, наприклад, у вигляді зменшення заробітної плати. В подальшому визначення правил поведінки, стандартів етики та порядку притягнення до відповідальності народних депутатів України повинно міститися а в єдиному кодифікованому документі, наприклад, Кодексі етичної поведінки народних депутатів України. Прийняття такого акту повинно супроводжуватись створенням спеціального органу, на кшталт парламентських приставів, уповноваженого забезпечувати виконання його приписів.

Отже, враховуючи досвід європейських та інших країн світу мають бути проведені зміни існуючого законодавства задля вдосконалення роботи Верховної Ради України, підвищення ефективної депутатської діяльності, забезпечення безпосередньої участі парламентарів в голосуванні, встановлення відповідальності за порушення норм етики, а отже зміцнення довіри громадян до вищого представницького органу держави.

Окремі аспекти обмеження активного виборчого права (зарубіжний досвід)

Засць Ж.Ю., студент юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор Федоренко В.Л.

Із розвитком демократичних процесів у сучасному світі поширилась тенденція розширення прав і свобод людини. При чому до одного з основних досягнень, як правило, відносять визнання народу безпосереднім носієм влади. Свої повноваження органам державної влади і місцевого самоврядування народ делегує через систему виборів, володіючи активним (право обирати) і пасивним (право бути обраним) виборчим правом.

Актуальність проблеми зумовлена неоднорідністю виборчих обмежень, існуванням різних виборчих систем, а також наявністю міжнародних актів, які закріплюють основні виборчі права (Звід рекомендованих норм при проведенні виборів, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Конвенція про стандарти демократичних виборів, виборчих прав і свобод у державах-учасниках Співдружності Незалежних Держав та ін.).

Особливістю обмеження активного виборчого права в країнах насамперед Європи є те, що незважаючи на наявність виборчих стандартів, окремі країни досить по-різному забезпечують право обирати своїх представників. Як правило не мають даного права іноземці та особи без громадянства. Проте в деяких випадках цим категоріям осіб дозволяється голосувати на загальнодержавних виборах (Ірландія, Іспанія) відповідно до принципу взаємності або на основі спеціального закону, та на місцевих, за умови проживання в даній країні протягом певного часу (наприклад, п'ять років у Нідерландах та Естонії, або два у Фінляндії) і сплати податків (Угорщина, Іспанія, Фінляндія). Цікавим є те, що іноземці, які постійно проживають у Великобританії і мають нерухомість, а також громадяни британської Співдружності та Республіки Ірландія, володіють правом голосу. Подібно до Великобританії у Швеції мають право голосу громадяни Ісландії та Норвегії.

Законодавство України передбачає принцип особистого голосування, згідно з яким передача виборцем права голосу будь-якій іншій особі забороняється (